

Oberst Lasson skriver i „Nationaltidende“ efter en længere Udvikling af, at Uddannelsen er mangelfuld og ufuldkommen, og at Soldaterne egentlig ikke er Soldater, naar de har faaet en Uddannelse som den, de faar herhjemme: „Men de Herrer Lovgivere, der ikke raader over Krig eller Fred, bør erindre, at naar der kaldes paa Hæren — og det kan ske, før nogen aner det —, vil en mangelfuld Fredsuddannelse blive betalt med Tusinders og atter Tusinders Blod — ædelt Blod... og dertil for en stor Del unyttigt Blod, fordi meget af det kunde været sparet“. Det er Karakteristikken af Ordningen af 1922.

Man har sagt, om jeg da virkelig, naar jeg vil afskaffe Ordningen af 1922, mener, at der ikke længere kan være Fare for Fredsbrud i Europa, Fare for, at nye Krige udbryder. Det har jeg aldrig sagt. Jeg vil haabe, at en saadan Krig ikke udbryder; men jeg har aldrig bygget min Argumentation for, at Danmark skulde afruste, paa dette, at der ikke længere var Fare for Krig. Men de, der holder paa Militærordningen af 1922, maa jo gaa ud fra, at der ikke bliver Krig mere. I 1864 havde vi en Militærordning og en Militærudrustning, om hvilken de Militære ganske som nu erklærede: Denne Ordning har saadanne Mangler, at det vilde være farligt at anvende den i en alvorlig Situation. Saa kom Krigen, og da denne, under hvilken man ulykkeligvis hos visse Dele af Befolkningen havde opretholdt Forestillingen om, at Hæren magtede noget, sluttede, saa kom Officererne hjem og sagde: Det er den danske Rigsdag, der ikke vilde høre, hvad vi sagde; det er den danske Rigsdag, der har Skylden. Vi har nu faaet at vide, at hvis den Hær, som fremgik af Ordningen af 1922, skulde anvendes under Krig, vilde det betyde Strømme af Blod, som blev udgydt hensigtsløst, og Oberst Lasson siger, at det var unyttigt Blod, som kunde være sparet, hvis man havde været lydhør overfor de Krav, der blev stillet. Det er ikke os, der vil afskaffe Ordningen, som motiverer dette med, at der ikke er Fare for Krig, men jeg vil sige, at det vilde blive frygteligt for Danmark, om Militærordningen af 1922 skulde anvendes i Alvor. Derfor ønsker vi den afskaffet.

Jeg ved, man vil indvende, at det var dog Ordningen af 1909 — som vi Socialdemokrater ogsaa var Modstandere af —, der reddede Danmark fra under Verdenskrigen at blive inddraget i Krigen. Denne Paastand er jo saa urigtig, som tænkes kan. Vi kan tværtimod sige, at naar Danmark havde den Lykke at blive holdt udenfor

Krigen, var det paa Trods af Ordningen af 1909, thi den viste sig straks ved Verdenskrigens Udbrud fuldkommen umulig. Hvorfor blev den da brugt? kan man spørge. Fordi Danmark i Kraft af Haagerkonventionerne havde en Forpligtelse til, hvis der udbrød Krig i Landets Nærhed, at bruge de Kræfter, hvorover det raadede, saaledes at vi, selv om man havde den mest afgjorte Mistillid til Ordningen af 1909, dog var forpligtet til i Tilfælde af Krig i Danmarks Nærhed at bruge den. Stillingen var altsaa den, at vi ikke stod frit. Vi kunde sige: Vi har ikke Tillid til den Ordning; men vi maatte samtidig sige: Den skal bruges. Men Beviset for, at man fra alle Sider havde Forstaaelsen af, at Ordningen af 1909 var ubrugelig, ligger deri, at man straks efter Verdenskrigens Afslutning fik travlt med at ændre den. Hvad gik Ordningen af 1909 ud paa? Den gik ud paa, at Forsvaret af København var eet og alt. Jeg skal tillade mig med et Par korte Citater at paavise, hvorledes Stillingen var i 1909, og hvorledes Ordningen virkede under Verdenskrigen. I 1909 skrev Venstre som Udgangspunkt for det Standpunkt, det tog ved Gennemførelsen af Forsvarslovene: „København som fuldstændig aaben By hører kun hjemme i en Ordning, hvorved ethvert virkeligt Forsvar paa Forhaand er opgivet“. Det var Venstres Motivering. De Konservative skrev: „Da København, tillige er Landets Hovedstad, Regeringens Sæde, Danmarks aandelige og materielle Midtpunkt, Opbevaringsstedet for de fleste Værdier, der udgør Folkets samlede nationale Eje, vil det allerede af den Grund være indlysende, at en Fjende ved at bemægtige sig København har opnaaet alt, hvad han kunde tilstræbe ved en Neutralitetskrænkelser hvor som helst i Riget“. Og den militære Sagskundskab, der var tilkaldt, erklærede: „med Hovedstadens Fald er Danmarks Modstand brudt. Derfor er alle Bestræbelser for at hindre Neutralitetskrænkelser i andre Dele af Landet ganske unyttige, hvis København ikke forud er sikret, de vil alle være ophævet, naar København er faldet i Fjendens Vold“.

Det var om den Ordning, som blev vedtaget i 1909 og gjaldt i 1914 ved Krigens Udbrud. I 1921 spurgte vi Generalstabens, hvad den nu mente. Jeg skal oplæse, hvad der svarede, idet jeg overspringer, hvordan Ordningen virkede under Krigen. Generalstabens sagde: „Man maa blot gøre sig klart Nødvendigheden af at udelukke den Opgave, som dog ligger over vores Kræfter, og som ikke længere har den afgørende Betydning